

عنوان

رای وحدت رویه در خصوص الزام سازمان تامین اجتماعی به
بازنشستگی معلولین شاغل در بخش غیردولتی

برای دسترسی به کلیه قوانین و مقررات، آموزش ها و مقالات تخصصی قانون کار

در سایت اینترنتی کارتآبان

اینجا کلیک کنید

موضوع: رای وحدت رویه در خصوص بازنشستگی معلولین شاغل در بخش غیردولتی بر اساس قانون نحوه بازنشستگی جانبازان و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور

چکیده دادنامه: رای شماره ۳۰۷۶۴۱۶ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: اعلام تعارض در رابطه با الزام سازمان تامین اجتماعی مبنی بر بازنشستگی معلولین تابع قانون کار بر اساس قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور، رای صادره از شعبه شانزدهم تجدید نظر دیوان عدالت اداری که متضمن شمول حکم مقرر در ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب سال ۱۳۶۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی بر معلولین عادی شاغل در بخش غیردولتی است و بر ورود شکایت اصدار یافته در حد شمول قانون مذکور بر معلولین عادی شاغل در بخش غیردولتی صحیح و نطبق با موازین قانونی شناخته شد

تاریخ دادنامه: ۲۸/۱۱/۱۴۰۴ - **شماره دادنامه:** ۳۰۷۶۴۱۶/۱۴۰۴۳۱۳۹۰۰۰۳ - **شماره پرونده:** ۰۴۰۰۲۴۴-۰۴۰۳۳۰۳

مرجع رسیدگی: هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

موضوع: اعلام تعارض در آرای شعب دیوان عدالت اداری

اعلام کنندگان تعارض: آقایان حجت اله آقابگلو، احمد ولیئی و پیمان برزگر اسطخ کیان

گرددش کار: در رابطه با الزام سازمان تامین اجتماعی مبنی بر بازنشستگی معلولین تابع قانون کار براساس قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور، شعب دیوان عدالت اداری آرای متعارض صادر کرده اند. براساس ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و معلولین عادی و مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷ و مطابق بند ۳ ماده واحده مذکور و تبصره ۱ آن و نیز ماده ۳ آیین نامه اجرایی قانون مذکور تشخیص درجه معلولیت عادی شاغل در بخش های دولتی بر عهده کمیسیون های پزشکی معتمد متشکل از ۳ نفر از افراد متخصص بر حسب نوع معلولیت و یا بیماری با معرفی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی خواهد بود و تعیین مدت سنوات ارفاقی براساس موارد فوق الذکر با شورای امور اداری و استخدامی کشور است و تشخیص نوع معلولیت و درجات نقض عضو یا اعضاء و کاهش توانایی ها برای انجام حوادث ناشی از کار و بیماری های ناشی از شرایط خاص کار که در بخش خصوصی یا دولتی کار می کنند بر عهده کمیسیون های پزشکی سازمان تامین اجتماعی است و براساس مصوبه مجلس شورای اسلامی تمام جانبازان کارگران و معلولین عادی نیز در شمول امتیازات ماده واحده صدر الذکر قرار گرفته اند. لذا در خصوص شمول یا عدم شمول ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی بر معلولین عادی شاغل در بخش غیردولتی احکام متناقض و متعارض به دفعات متعدد در شعبات مختلف دیوان عدالت اداری صادر گردیده؛ بدین نحو که یکی از شعبه های دیوان عدالت اداری معلولین را از مزایای قانون محروم ساخته است در حالی که شعب دیگر دیوان عدالت اداری رای به ورود شکایت صادر کرده اند.

مفاد آرای موضوع تعارض به قرار زیر است:

الف: شعبه ۵۳ بدوی دیوان عدالت اداری در رسیدگی به دادخواست آقای حجت اله آقابگلو به خواسته الزام به تشکیل کمیسیون پزشکی سازمان تامین اجتماعی جهت تعیین میزان از کارافتادگی (تقاضای صدور حکم به الزام و اجبار سازمان تامین اجتماعی به اعمال بازنشستگی براساس قانون معلولین و جانبازان و کارکنان عادی با ارجاع خواهان به کمیسیون پزشکی و از کار افتادگی تامین

اجتماعی و تعیین درصد معلولیت) و الزام به صدور حکم بازنشستگی و برقراری حقوق بازنشستگی به موجب دادنامه شماره ۱۹۶۶۱۳/۱۴۰۳ مورخ ۱۹/۸/۱۴۰۳ به شرح زیر به رد شکایت رای صادر کرده است:

با عنایت به این که بازنشستگی پیش از موعد یک استثنائی بوده و مستلزم تجویز صریح قانونگذار است و نظر به این که حسب مفاد قانون ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زبان آور (مصوب ۱۳۶۷، با اصلاحات بعدی) مشخص است که این قانون صرفاً شامل کارکنان وزارتخانه ها، شرکت ها، موسسات دولتی، شهرداری ها، بانک ها و کارکنان موسسات و شرکت ها و سازمان هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و همچنین کارکنان بنیاد شهید و امور ایثارگران انقلاب اسلامی ایران می گردد و مستند به تبصره ۴ این ماده واحده، شاغلین بخش خصوصی صرفاً در صورتی مشمول مقررات بازنشستگی به شرح مذکور در این قانون می باشند که در ردیف جانبازان و آزادگان قرار گرفته باشند و سایر اشخاص از جمله معلولین عادی مشمول مقررات مذکور نخواهند بود و هیئت عمومی دیوان عدالت اداری نیز طی دادنامه شماره ۲۵۵ مورخ ۱/۵/۱۳۸۵ در موضوع مشابه، کارگران شرکت صنایع الکترونیک را به دلیل خصوصی بودن، مشمول قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و ... ندانسته است و از آنجا که بنابر مستندات موجود در سوابق بیمه پردازی شاکی، حتی در فرض اثبات معلولیت وی، به دلیل این که ایشان از شاغلین بخش خصوصی و مشمول قانون کار می باشد و جانباز و آزاده نیست، لذا شاکی مشمول مقررات قانون ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زبان آور (مصوب ۱۳۶۷، با اصلاحات بعدی) نخواهد بود؛ بنابراین به استناد مقررات مذکور و مفهوم ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری، حکم به رد شکایت شاکی، صادر و اعلام می گردد. رای صادره برابر ماده ۶۵ قانون دیوان عدالت اداری ظرف بیست روز پس از ابلاغ قابل اعتراض در شعب تجدیدنظر دیوان عدالت اداری است."

رای مذکور به موجب دادنامه شماره ۱۴۴۲۹۵/۱۴۰۳ مورخ ۲۵/۱/۱۴۰۴ صادره از شعبه ۱۷ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری با این استدلال که دادنامه تجدیدنظرخواسته اصداری از شعبه بدوی مستندا و مستدلا و در چهارچوب مقررات قانونی حاکم به موضوع صادر گردیده و از ناحیه تجدیدنظرخواه دلیل و مدرکی که بیانگر نقض آن باشد ارائه و ابراز نشده است، ضمن رد تقاضای تجدیدنظرخواهی، دادنامه تجدیدنظر خواسته مورد تایید قرار گرفت.

ب: از طرفی شعبه ۵۰ بدوی دیوان عدالت اداری در رسیدگی به دادخواست آقای ارسلان برزگر به خواسته الزام سازمان به اعمال بازنشستگی براساس قانون معلولین و جانبازان و کارکنان عادی به موجب دادنامه شماره ۱۴۰۳۱۳۹۰۰۰۳۲۰۸۶۰ مورخ ۱۱/۲/۱۴۰۰ به شرح زیر به ورود شکایت رای صادر کرده است:

با توجه به محتویات پرونده و مدافعات مدعی و مستندات ابرازی که دلالت بر معلولیت جسمی حرکتی و بیست سال بیمه پردازی دارد، نظر به این که طبق ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زبان آور مصوب ۱/۹/۱۳۶۷ داشتن حداقل بیست سال تمام سابقه خدمت لازم بوده و طرف شکایت نیز دفاع موثری در رد شکایت به عمل نیاورده اند. لذا به استناد مطالب معنونه و مواد ۱۰، ۱۷، ۶۵ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ حکم بر ورود شکایت به شرح ستون خواسته در حق ذی نفع صادر و اعلام می نماید. رای صادره ظرف بیست روز پس از ابلاغ قابل اعتراض در شعب تجدید نظر دیوان می باشد.

رای مذکور به موجب دادنامه شماره ۱۳۵۰۲۳۵/۱۴۰۳ مورخ ۳/۶/۱۴۰۰ صادره از شعبه ۱۶ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری با این استدلال که اعتراض تجدیدنظرخواه به کیفیتی نیست که اساس استنباط شعبه بدوی را مخدوش و موجب تزلزل و

نهایتاً نقض رای معترض به گردد و از آنجا که دادنامه مورد اعتراض مابینت و مغایرتی با مقررات و موازین قانونی ندارد و به استناد مواد ۱۰ و ۶۵ قانون تشکیلات آیین دادرسی دیوان صادر گردید و با توجه به این که در صدور رای اصول و قواعد دادرسی رعایت شده و به نظر عاری از ایراد و اشکال می باشد و از طرفی تجدیدنظرخوانده تاکنون دارای بیش از ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه می باشد. بنابراین با رد تجدیدنظرخواهی مطروح به استناد ماده ۷۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، دادنامه تجدیدنظر خواسته مورد تایید قرار گرفت.

با احراز تعارض آرا توسط رئیس دیوان عدالت اداری، پرونده در دستور کار جلسه هیئت عمومی قرار گرفت.

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۲۸/۱۱/۱۴۰۴ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رای مبادرت کرده است.

رای هیئت عمومی

الف. تعارض بین رای شماره ۱۳۵۰۲۳۵/۱۳۹۰۰۳۱۳۹۰۰۰ مورخ ۳/۶/۱۴۰۰ صادره از شعبه شانزدهم تجدیدنظر دیوان عدالت اداری و رای شماره ۱۴۴۲۹۵/۱۴۰۴۳۱۳۹۰۰۰ مورخ ۲۵/۱/۱۴۰۴ اصداری از شعبه هفدهم تجدیدنظر دیوان عدالت اداری از حیث شمول یا عدم شمول حکم مقرر در ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب سال ۱۳۶۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی بر معلولین عادی شاغل در بخش غیردولتی محرز است.

ب. «اولاً واژه «معلول» در متن ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب سال ۱۳۶۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی، با توجه به منطوق آن اعم از جانبازان و معلولین عادی است. همچنین قانونگذار در سال ۱۳۸۳ با اصلاح ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور، عبارت «به جز کارگران مشمول قانون کار» را از متن ماده واحده حذف و نسبت به الحاق دو تبصره در قالب تبصره‌های (۵) و (۶) به قانون یادشده مبادرت نموده و در نتیجه دایره شمول این قانون به معلولین عادی مشمول قانون کار شاغل در دستگاه‌های مذکور در متن ماده واحده و نیز جانبازان و آزادگان مشمول قانون کار و تامین اجتماعی (شاغل در بخش غیردولتی)، توسعه داده شده است. ضمناً قانون استفساریه تبصره (۶) ماده واحده فوق الذکر مصوب ۲۲/۹/۱۳۸۴ کارگران جانباز و آزاده شاغل در کارخانجات، کارگاه‌ها، شرکت‌های خصوصی، بخش‌های غیردولتی و دستگاه‌هایی را که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، مشمول مفاد تبصره اخیرالذکر قرار داده است. با توجه به مراتب مذکور، اشاره به جانبازان و آزادگان در تبصره‌های (۵) و (۶) الحاقی به ماده واحده فوق الذکر خصوصیتی نداشته و نافی شمول قانون به معلولین عادی شاغل در بخش غیردولتی نیست.

ثانیاً تبصره (۱) ذیل ماده (۱) آیین نامه اجرایی قانون صدرالذکر (موضوع تصویب نامه شماره ۲۲۶۸۶/ت/۳۳۷۵۰ هـ مورخ ۶/۳/۱۳۸۵ هیئت وزیران) که «کلیه... معلولین عادی... که مشمول قانون کار و قانون تامین اجتماعی بوده و در بخش غیردولتی و یا موسسات مشمول قانون فهرست نهادهای و موسسات عمومی غیردولتی - مصوب ۱۳۷۳- و اصلاحات بعدی آن یا دستگاه‌های دارای مقررات استخدامی خاص شاغل می‌باشند...» را دربر گرفته، موید استدلال مذکور است.

با توجه به مراتب فوق، رای شماره ۱۳۵۰۲۳۵/۱۳۹۰۰۳۱۳۹۰۰۱۴۰۰ مورخ ۳/۶/۱۴۰۰ صاداری از شعبه شانزدهم تجدیدنظر دیوان عدالت اداری که متضمن شمول حکم مقرر در ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب سال ۱۳۶۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی بر معلولین عادی شاغل در بخش غیردولتی است و بر ورود شکایت اصدار یافته در حد شمول قانون مذکور بر معلولین عادی شاغل در بخش غیردولتی صحیح و منطبق با موازین قانونی است. این رای براساس ماده ۸۹ [قانون دیوان عدالت اداری](#) اصلاحی مصوب ۱۰/۲/۱۴۰۲ برای شعب دیوان و مراجع اداری و همچنین برای هیئت‌های تخصصی و هیئت عمومی در مورد رسیدگی به ابطال مصوبات موضوع بند ۱ ماده ۱۲ این قانون در ارتباط با آن موضوع لازم الاتباع است.

رئیس هیئت عمومی دیوان عدالت اداری - احمد رضا عابدی